KÉMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DINEGRENE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Herbst Géza.

Holnap, február 19-én, Vasvármegye köztörvényhatósági bizottsága ez évben első rendes közgyülését tartja és ez alkalommal disz-közgyüléssé alakulva, Herbst Gézát, vármegyénk illusztris alispánját, közszolgálatának huszonötödik évfordulóján, a vármegye egészére kiható áldásos tevékenységének eme nevezetes határán, az őt megillető bizalommal, tisztelettel és szeretettel ünnepli. De a köztörvényhatósági bizottsággal együtt érez és együtt ünnepel az egész vármegye közönsége is.

Huszonöt esztendő, tehát egy negyedszáz év alatt, Herbst Géza hatalmas jelentőségű érdemeket szerzett magának a vármegyei életben a közigazgatás, a társadalmi és a kulturális téren egyaránt. Különösen pedig mint a vármegyének első tisztviselője Vasvármegye összes közérdekeinek a legnagyobb szolgálatot tette és a szociális eszmék harcosává avatta magát.

Ha valamikor, ugy a jelen ünnepség alkalmával juthatnak *Carlyle* szavai eszünkbe: »Mikor egy magasabb lélek van valósággal itt jelen, ha térdeid ércből volnának is, kénytelenek vagyunk azokat meghajtani és őt tisztelni.«

Ha van valaki ebben a vármegyében, aki a mi tiszteletünkre és szeretetünkre valóban érdemes, ugy az Herbst Géza, a mi alispánunk. Ezt érezte a vármegye közönsége már akkor, amikor őt a diszes alispáni székbe nagy lelkesedéssel ültette; ezt érezzük mindnyájan, a vármegyénknek öntudatos és lelkes tábora most is, midőn riadó örömmel, őszinte rokonérzelemmel köszöntjük őt huszonötéves jubileumán.

Herbst Géza a vármegye impozáns arányu egyetemének nem rákényszeritett, nem föltolakodott, nem mondvacsinált, hanem igazán és valóságosan valamennyiünk bizalmából való vezére.

Szellemének hatása alatt a vármegye közéletében szociális hatalommá vált. Cselekvő vezetőférfiu ő, aki mindenre, a mi hivatása körébe esik, rányomja munkás kezének bélyegét.

Huszonöt év nagy idő egy ember életében, amelynek folyamán a feledés moha sürüen szokta ellepni az emlékezet kopár szikláit; de Vasvármegye közönségének lelkében időtlen időkig eleven fog élni Herbst Gézának nemes alakja az ő ritka egyéniségével.

Őt páratlan szorgalma, pihenést nem ismerő munkássága, veleszületett adminisztrátori egyénisége valóságosan predesztinálták arra, hogy e nemes vármegyének élére kerüljön és még számos évig azon megmaradjon. Az ő előrelátó szelleme érzi azt a nagy fejlődést, amelynek elébe ez a vármegye néz.

Herbst Géza alispán szép életének delén áll. Sikerekben gazdag működésének terén még sokat fog alkotni, mert céljainak megvalósitásában vármegyénk egész közönsége oldalán áll.

Azzal a forró óhajtással és őszinte kivánsággal zárjuk e sorainkat: éltesse a magyarok Istene a mi szeretett alispánunkat erőben és jó egészségben, testi és lelki boldogságban még igen sokáig a Haza dicsőségére, különösen pedig szép vármegyénk javára és üdvére!

Uj betegség. Jelenti a gyermek a tanitónak, hogy te nap délután nem volt iskolában.
Tanitó: [illegible] miért nem voltál iskolában?
Nebuló: Tanitó ur kérem, tüdőgyuladásban voltam. (Nem tudom, melyik doktor ur konstatálta.)

Házassági szokások a régi magyaroknál.

Irta: Dombi Lajos.

Szokásban volt az ősmagyaroknál az egybekelés után a lakodalom, mely alkalomal az uj pár egészségére áldomást ittak. Ime az ősi szokás, mely napjainkban is divatozik.

A házasságkötés külső jelvénye volt a jegyváltás, midőn mind a legény, mind a leány ezüst-, vagy aranypénzzel ajándékozták meg egymást kölcsönösen, mely pénzdarab a nap képe volt s melyet egész életükön át nyakékül viseltek.

Ha az özvegységre jutott nő elhalt férjének nőtlen férfi-testvére volt, az feleségül vette az özvegyet. Itt gyökerezik e magyar kifejezés: sógornőm, sógoruram. Előbbi annak jelzésére: olyan nő, aki sógorsági összeköttetése folytán feleségévé, nejévé lehet az illető férfinak; utóbbi pedig jelentve oly férfit, ki mint sogor, férjévé, urává lehet a nőnek.

Igaz ugyan, hogy már napjainkban törvény által tiltva van az atyafiságos házasságkötés, de fönn van tartva a módja a létesülhetésének és igy ma sem lehetetlen, aminthogy történik is ilyen házasságkötés.

Amennyiben bizonyos kaszt (osztályrendszer vagy rangkülönbség) divatozott őseinknél, lévén szabad emberek és szolgák osztálya, nem volt szabad a rang tekintetén kivül hagyásával házasodni, sőt nemcsak szabadszolgával nem léphetett házasságra, hanem még idegen nemzetbelivel sem, volt légyen bár az vele egyenlő rangu. A korlátokat csak a későbbi időben rombolták le.

Ezekben röviden vázolván az ősmagyarok házassági szokásait, néhány sorban az összehasonlitás és a tanulság levonásának terére lépjünk.

Amint láttuk, őseinknél leányvásár volt szokásban, melynek formája nagyon is kezdetlegesnek mondható. Hát vajjon korunk nem tartotta-e meg — modern formában a leanyvasart? . . . Nézetem szerint igen, az ugynevezett »fényes bál«-okat, — hol, tisztelet a kivételeknek, a megjelenők azon versenyeznek, hogy a minél drágabb öltözetek a »balkirálynő«-séget megszerezzék számukra (nem törődve még azzal sem, ha e miatt a »papa« gyötrő »váltóláz«-nak lesz kitéve,) nemde a leányvásár maradványa egyaránt tekinthető? ! — Vagy midőn a házasulandó fiatalember, mielőtt szerelmi nyilatkozatát megtenné a hölgy előtt és kezét megkérné a szülőktől, elmegy a telekkönyvi hivatalba s pontosan utánna néz, hogy valjon X. Y. ur telekkönyve miként áll? Mennyi a plusz? — van-e minusz? S csak ha üres a teher-lap, sőt szépen állanak az aktivák, akkor megy »szerelmi ömlengés«-re s még az ég csillagainak sem hagyna nyugtot, bizonyozza, mennyire

Csak a minőség rövid idő alatt világhirű a vásárban

PALMA kaucsuk-cipősarok

A hygienikus Palma kaucsuk ágybetét minőségű elsőrangu

Életreváló, praktikus eszme.

Amiről szólni akarunk, az a szó legszorosabb értelmében életreváló, gyakorlati eszme, amelynek kivitele, illetőleg életbeléptetése rendkivül sok nehézséget fog elháritani — és pedig szép simán, könnyen. Merjük állitani, hogy az eszme, vagy mondjuk, ha a terv a gyakorlati életben a maga rendes kerékvágásába esik: az adózó polgárság csakhamar megbarátkozik vele.

Az egyházközségi (hitközségi vagy hitfelekezi) adók kivetéséről és beszedéséről van a szó. Fölösleges volna most arról beszélni, hogy a kultura haladásával és az egyházközségek egyéb kulturintézményeik fejlődésével vele jár a hitközségek adójának emelése, ami természetesen ismét a hitközségi tagok (hivek) nagyobb és nagyobb megterhelésével jár. Az állam egyben-másban segitséget nyujt ugyan az egyházközségeknek iskolai célokra, ámde mindent nem várhatnak az államtól, hisz elég sajnos, annak gyakran »nincs pénze iskolára«.

Bizony ugy van: az egyházközségek kénytelenek megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy kulturintézményeiket fejleszteniök *kell*. Aki nem halad, az elmarad. Minden józanfejjel gondolkodó ember, tartozzék bármely egyházközség kebelébe, nagyon belátja, hogy még nehéz viszonyaink között és a nyomasztó drágaság mellett is kötelességünk a korral haladni, tehát zsebünkbe is mélyebbre benyulni.

Szinte elképzelhetetlen nálunk, hogy akadni lehetne oly egyházközségre, amelynek akkora törzsvagyona volna, amelynek évi jövedelme elégséges legyen összes szükséges kiadásainak födözésére. A mi kis városunkban például ugy a kath., mint az ág. ev. egyházközségek kénytelenek hitközségi adót a hivekre kiróni. Igy van talán mindenütt. És ezt tudja, érzi, tapasztalja mindenki. Jóformán a hivek évtizedek, évszázadok óta abba bele is törődtek, legfölebb akkor észlelhető némi »mozgalom«, amikor a százalékot emelni »muszáj«, hogy — kifussa. Ezzel rendben is volnánk.

Ámde a kivetés s méginkább a behajtás *módja* utközik nagy, néha sok kellemetlenséget okozó nehézségekbe. Hogy mást ne emlitsünk, már maga az a tény, hogy az egyházközségi adót nemcsak a helybenlakókra, hanem azon hitközségi lakósokra is ki kell vetni, akik máshol laknak, de itt ingatlanokkal birnak: gyakran mily elképzelhetetlen faradságot okoz az egyházközség vezetőségének ?!

És a gordiusi csomót megoldotta Rákospalota községének érdemes képviselőtestülete, amelynek az egyházi adó behajtása terén való példája már előttünk áll.

Halljuk Rákospalota példáját az egyházi adó behajtása terén!

A rákospalotai községi képviselőtestület a mult 1911. évi december hó 9-én tartott rendkivüli közgyülésén határozatilag kimondotta, hogy az 1912. évtől fogva a hitközségek egyházi adóját *tekintettel a közjó érdekében teljesitett nagy kulturmunkára*, a községi adókkal és azok módjára dijmentesen behajtja s a hitközségeknek kiszolgáltatja kultusz- és kulturintézményeik biztos és rendes föntartására; a hitközségek a beszedett adó 5%-át jutalmul a kezelő tisztviselőknek ajánlják föl, amit a község számukra köszönettel elfogad.

Ehhez képest a községi adó összeirás alapján készült lajstrom szerint a hitközségi képviselet az egyházi adót kiveti, annak jogerőre emelkedése után a hiteles lajstromot a községi elöljárósághoz átteszi, mely az egyházi adót a saját főkönyvében külön rovatban előirja, pénztári könyvében a felektől adófizetéskor bevételezi, a felek adókönyvében a többi fizetett adóval nyugtázza, a hitközségi főkönyvben a befizetett adót nyilvántartja s annak alapján a hitközségnek az esedékes összegeket időközönkint kiadja.

Rákospalota községe ezzel az eljárásával utat mutatott arra, hogyan kell a kor szükségleteit megértve az egyházi intézményeken s ezzel voltaképen *magán a közállapoton és szükségleten segiteni*. Azért megérdemli a teljes elismerést és hálát nemcsak azoktól, akik e jótétemény üdvös gyümölcseit közvetetlenül érezni fogják, hanem azoktól is, kik hasonló segitség után epedve vágyakoznak és akik remélik, hogy Rákospalota példáját más *hasonló köségek is követni fogják.*

---

szereti a »nagysád«-ot, vagy modernabb irály szerint a »magát«, s jön a formaszerint való megkérés processzusa . . . Avagy nem a hajdani leányvásár ujul-e föl lelkünkben, midőn az érdekházasság tüneteit látjuk? .

A jegyváltás ma is fönnáll! Közrendűeknél ma is pénz vagy ajándék; az ugynevezett művelt osztálynál a jeggyűrű, sőt ékszerek különböző nemeinek alakjába. (Előbbi kölcsönadott, utóbbi csak részéről adatván.)

A kasztrendszer, habár a szabadság, egyenlőség, testvériség korát éljük, ma sem tünt el a földtekéről.

Mindebből tanulság, hogy semmi sincs uj a nap alatti világban. Ugyanazért szives elnézést kérek, hogy szóltam a régiekről Hisz magam sem éppen mostanában játszottam el »gyermek-játékaimat«, hát szeretek a multak térein bolyongani olykor! . .

Egyébiránt ide szokás, oda szokás: meg kell házasodni! Aki lekésett az idei farsangról elmélkedjék a nagyböjtön, és tépjen ki a poroudra majd a zöldfersangon! . . . Szommal pedig ne vétsek: első sorban »szállok az agglegény urakhoz«, mert »ez az élet minket illet, nem a *régi* öregeket!«

HIREK.

Berzsenyi Dezső helybeli ügyvéd az ügyvédi pályán eltöltött 41 év után az ügyvédségről önkéntesen lemondott és saját kérelme folytán az ügyvédek névjegyzékéből töröltetett.

Március 15. napját a czelldömölki ev. férfidalkör hazafias ünnepéiy keretében ünnepli meg. Az ünnepély a Griff-szálló termeiben este 7 órakor veszi kezdetét és ugyanott társasvacsora követi, melyen hölgyek és urak vegyesen vesznek részt. Egy teritéki ára hölgyeknek 2 K, uraknak 3 K. A programm végleg még nem lévén megállapitva, azt csak legközelebbi számunkban közölhetjük.

Adományok a Japán-park javára. Utóbbi időben ismét folytak be külön adományok a városi sétakert javára és pedig; Raffel Mihály urtól 11 korona, Fangh József jánosházai erdőmérnök urtól 10 K, dr. Balassa Jenőné urhölgytől 5 K, a Kemenesaljai takarékpénztartól 70 K és végül a vasutas szövetség báljának tiszta jövedelméből 121 K 79 fillér. Fogadják a nemeslelkü adakozók adományaikért hálás köszönetemet. Göttmann Bódog munkavezető.

Szinházi hirek. Emberemlékezet óta eddig nem fordult meg nálunk olyan társulat, amely kellemes emlékeknél fogva szivébe zárt volna bennünket, mindazonáltal a jelenlegi visszatér még hozzánk, hacsak őt ebben technikai akadályok nem gátolják; mert, habár megelégedése nem teljes, de városunk a szinművészet kultiválóinak mégis biztositott olymérvü támogatást, mellyel vegetálni még lehet. Nem állithatjuk azt, hogy telt házak előtt folytak le az esték, ámbár a »Lengyel menyecske« bemutatása alkalmával zsufolt volt a nézőtér, de azt sem mondhatjuk, hogy a széksorok üresek voltak. A mezei gazda az ilyen eredmény kifejezésére e szavakat használja: Közepes termés. A közönség napról-napra jól érzi magát a szinházban, amiben érdemeket vindikál magának Jászai Mariska, Magyassy Margit, Olasz Mariska, nemkülönben Harsányi Lilli is, a férfitagok közül pedig Baróti, Marossy, Csók, Szerdahelyi László stb. Nagy apparátussal készüli elő társulatunk Baróti Jenő jutalomjatékául a Nemzeti szinház egyik leghiresebb darabját az »Emberevőt«, mely szerdán kerül bemutatóra. Gabányi Árpád e kitünő műve ellenállhatatlan komikumával folytonos derültségben tartja a közönséget. Az a szeretet és népszerűség, mely a jutalmazandó Baróti személyét körülveszi, biztositéka ismét egy zsufolt háznak és egy élvezetes estének. Gabányi kiváló művét megnézhetik fiatal leányok is. Az »Emberevő« cimszerepét, melyet Pesten Ujházy játszotta, itt Baróti fogja kreálni. Az előadás iránt olyan óriási érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében, hogy a jegyek negyrészét már most előjegyezték. —

[illegible]g. A bobai gazda-ifjuság ma este 7 órakor a nagyvendéglő összes termeiben az Olvasokör javára zártkörü táncmulatságot rendez. Belépődij: személyenkint 1 korona; családjegy 2 korona.

Vármegyei ügyek. A vármegye állapotáról mult 1911 év IV. negyedére vonatkozó jelentését az alispán a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldvén, abból a következő érdekesebb adatokat közöljük: A közegészségi állapot a mult év utolsó negyedében kielégitő, az előzőhöz viszonyitva mégis kedvezőtlenebb volt, amennyiben a heveny fertőző és ragályos betegségek nagyobb számban léptek föl és egyes községekben járványszerűleg uralkodtak. A fertőző betegségek összes száma 413 volt, vagyis 199-cel több mint az előző negyedben. Ezek közül meghalt 38, vagyis a betegeknek 9·1 százaléka. Difteritisz megbetegülések történtek a czelldömölki járásban: Czelldömölk, Doba, Nagysimonyi, Izsákfa, Alsóság, Jánosháza. — Vörheny: Jánosházán. — Kanyaró uralkodott járásunkban: Nagysimonyi, Ostffyasszonyfa, Pápóc. A vármegye egész területén az 1911. év I. felére maradt 823 *trachomás* beteg, szaporulat az 1911. év II. felében 30, a II. félévben tehát gyógykezeltetett összesen 853 trachomás beteg. Ezek közül gyógyolt 65, véglegesen távozott és meghalt 4, összes kevesbedés 69 és igy az 1911. év II. felének végén 784 beteg maradt gyógykezelés alatt. Az iskolák és óvóintézetek, a távozó és hazaérkező munkások és igazolványt váltó egyének szemvizsgálatai rendszeresen teljesittettek. A dajkaságba adott kisdedek és az államilag gondozott gyermekek száma a vármegye területén 161 községben 3593 volt. — Bárgyu, hülye és elmebeteg összesen 605 volt, ujabb elmebetegség 4 esetben fordult elő. Az állategészség az elmult IV. évnegyedben kedvező volt, amennyiben a ragadós száj- és körömfájás,- főleg december havában,- annyira megfogyott, hogy az évnegyed végével az egész vármegye területén csak 10 község maradt e betegség miatt zár alatt. Sertésvész a IV. évnegyed folyamán járásunkban Mersevát, Felsőmesteri, Boba, Duka községekben lépett föl. Az országgyülési képviselőválasztók 1912. évi névjegyzékei a vármegye középponti választmányának 1911. évi dec. 4-én tartott ülésén végleg összeállittatván, a törvényben meghatározott hatóságoknak és kir. közjegyzőknek megküldettek és a választók száma kerületenkint a következő: 1) szombathelyi kerület 4792, 2) kőszegi 2645, 3) sárvári 3120, 4) czelldömölki 2611, 5) rumi 3111, 6) körmendi 4270, 7) muraszombati 5429. 8) szentgotthárdi 2454, 9) németujvári 2953, 10 felsőőri 3094, összesen 34489. A mult 1911. évben összesen 34579 képviselőválasztó volt vármegyénkben, tehát a választók száma a mult évihez képest 90-nel csökkent.

Államsegély egy tanitónak. Dömötör Vince vönöcki ág. h. ev. tanitó fizetésének kiegészitésére a vallás- és közoktatásügyi minister 900 kor. évi államsegélyt engedélyezett.

Harcsa a bálon. Nehogy azt higyjék olvasóink, hogy olyan dressirozott harcsáról van szó, mely valamely bálon táncolni fog (mert aki idomitott fókát látott, hajlandó a harcsáról ilyesmit is feltételezni), sietünk kijelenteni, hogy a mi harcsánk olyan szépen kifejlődött 20 kilós hüllő-állat, mely részletekben, vagyis trancsirozva fog bejutni a bálterembe, illetve a bálozók teritett asztalára. Mészáros János, a Gríff-szálló tulajdonosa gondoskodott arról, hogy az ifjusági önképzőkör ma esti táncmulatságán megjelenő közönségnek kedveskedjék a folyami ragadozó izletes husával, mely azonban tekintve az előkészületeket, aligha lesz elég a nagyszámu vendégsereg igényeinek kielégitésére.

Adomány. A Kemenesaljai Takarékpénztár 20 koronát adott a helybeli tüzoltóegyesületnek, mely adományért ezuton is köszönetét fejezi ki a parancsnokság.

Nyugalomba vonuló jegyző. Benyó István jánosházai községi jegyző, aki 43 éven át szolgálja a közigazgatást, december óta betegeskedik. Megrongált egészségének helyreállitása céljából őt Takách Márton főszolgabiró 3 hónapig szabadságolta, de a törődött test és kimerült szellem érzi, hogy neki most már állandó nyugalomra van szüksége. Április hóban, amint tudniillik szabadsága lejár, kérni fogja nyugdijaztatását s ezzel egyszersmind helyet nyit az ujabb notarius-generatio egy ifjabb tagjának. Eddig is már két aspiráns nevét emlegeti a fáma, ugyanis Egressy Ferencét és Benyó Ferencét, de hogy számtalan pályázó akad még a jó jánosházai jegyzőségre, több mint bizonyos.

Felülfizetés a vasutasok báljan. A vasutas szövetség helybeli kerületének bálja alkalmából a közölteken kivül felülfizetett még Deutsch Gyuláné 5 koronával. Evvel együtt a bruttó bevétel 691 K 40 fillért tesz ki, a kiadás pedig 326 K 2 fillért. A 365 K 38 fillér három részre osztatván, egyre-egyre jutott 121 K 79 fillér.

Köszönetnyilvánitás. A Kemenesaljai Takarékpénztár szives volt a helybeli ág. h. ev. nőegylet jótékony céljaira 20 koronát ajándékozni, mely kegyes adományért ez uton is köszönetét nyilvánitja a Nőegylet elnöksége.

Táncmulatság. A helybeli ujonnan alakult Sportegylet hétfőn, vagyis a farsang utolsó előtti napján tartja táncmulatságát a Griff-szálló nagytermében.

Támadás késsel. Kovács József kocsis késsel rohant a Radó-majorban régi haragosára, Szakács István majorosgazdára. Szakács a támadó elől idejekorán lakására menekült s igy a vérengzésnek eleje vétetett. A támadót feljelentették a helybeli szolgabiróságnál.

Jóváhagyott alapszabály. A kemenessömjéni önk. tüzoltóegylet alapszabályai az alispáni hivatalból jóváhagyólag leérkezett.

Névmagyarositás. Kohn Dezső és Henrik jánosházai lakósok vezetéknevüket belügyminiszteri engedélylyel Molnár-ra magyarositották.

Cégváltozás. Kosztolitz Mátyás neve alatt vezetett rövidáru kereskedés cégváltozás folytán ezentul Kosztolitz Mátyás fia Adolf neve alatt fog vezettetni.

»Kis gróf« félhelyárakkal. Az az általános tetszés, mely a »Kis gróf« operette előadása iránt nyilvánult, arra birta Molnár igazgatót, hogy a nagyhatásu darabot még egyszer műsorra tüzze ki és pedig hétfőn félhelyárakkal, hogy igy alkalma legyen mindazoknak megnézni, akik első alkalommal nem láthatták. Biró Lajos immár világhirű szinművéhez, a »Sárga liliomhoz« is szerencsénk lesz, amennyiben csütörtökön e darabot mutatják be szinészeink. Biró Lajos szinművében mutatkozik be Nagy László is, a társulat uj tagja. Kedden ugyancsak közkivánatra adják elő másodszor a *Leányvásár* operettet. Ezen darabban fog M. Jászai Mari, ez a kedves, lebilincselő játékú és gyönyörű hangu művésznő a szinpártoló közönségtől, m ely őt [illegible]

Az alsósági ág. hitv. evang. ifjuság f. évi február hó 10-én szépen sikerült táncmulatságot rendezett a községi vendéglőben. A volt tanitványok szeretete, hálája nyilatkozott meg az iskola iránt akkor, midőn a tiszta bevételt, 140 K-t egy, az iskolához beszerzendő harmónium javára szánták. Felülfizettek a következők: Koczor Márton 4 K, Nagy Sándor, Péter Mihály, Szabó József gőzmalomtulajdonos (Czelldömölk) 3—3 K, Nagy István (Czelldömölk), Pálinkás Géza, Kovács Sándor jző, Sebestyén János vendéglős, Rotschild Miksa, Bruckner Adolf, Csajbók Ernő, Somogyi Mihály, Nagy Kálmán, Király Kálmán, Hanzsér Elek 2—2 K, Günsberger Lipót, Kovács Dénes, Torma János (Köcsk), Oswald Sándor, Dóra Nándorné, Nagy Miklós, Molnár Mihály, Kiss Kálmán, Maár Elek, Ambrus Péter, Hanzsér Lajos, Esztergályos János, Mátis Sándor, Baranyai Antal, Hanzsér Lajos biró, Vadászy Pál, Bagarus Mihály, Zámbó Sándor, Kovács József, Remport Mihály, Molnár Janos, Szedenics János, Pető József 1—1 K, Nagy János 50 fillér, Vörös János 30 fillér, kiknek ez uton mond köszönetet a rendezőség,

Tanitók gyógyfürdője és üdülő-telepe. A nagy társadalommal összeforrott tanitóság gazdagsági érdekeit egyetlen jelenség oly közelről nem érinti, — a fizetésrendezéstől eltekintve — mint a tanitók társadalmi gyógyfürdője és üdülő-telepének szervezése. A hazai tanitóságon, tanitóegyesületeken kivül az egész nagytársadalom, pénzintézetek, vállalatok, a községi és városi képviselő-testületek sietnek részvényjegyzéseikkel közegészségügy szolgálatába állitandó fürdő hathatós támogatására, mert ez nemcsak az összatanitóság, de egyuttal az egész nagy társadalom és tanulóifjuság olcsó árszabásu gyógyfürdője lesz a *Szojkén* Székelyudvarhelyt és üdülőhelye az *Uzonka* fürdőn Nagybaconban. A tanitóság ezen országos intézménye iránt érzett kiváló rokonszenv — megnyilatkozásának számtalan — példája jelentkezik nap-nap után, de a 280 lelket számláló Székelymagyaros község képviselőtestületének és lelkes tanitójának példája tán a legmegkapóbb. Ugyanis midőn a képviselőtestület megtakaritott csekély községi vagyonát mindenképpen a tanitók fürdőjének részvényvásárlására akarja forditani, de az nem tesz ki 26 koronát, *Rozsondai István* tanitó ennek kiegészitésére felajánlja, a község által fizetett tanitógyülési napi és fuvardiját, s igy vesz egy részvényt, csakhogy elősegitse a tanitóság és társadalom együttes közérdekét. *Sárosvármegye kir. tanfelügyelője* pedig lelkes felhivásban kéri a tankerületében működő tanitókat, a tanitók társadalmi fürdőjének részvényjegyzéssel való támogatására. Az alakulás alatt álló fürdői részvénytársaság ügyeit *Gyerkes Mihály* ig. tanitó Székelyudvarhely intézi.

Gazdáink figyelmét felhivjuk egy uj takarmány növényre. Ugyanis Máramarosszigetről jelentik, hogy az ottani hegyvidéki kirendeltség egy uj takarmánynövény meghonositására tesz kisérletet a Técső tulajdonát tevő külsőségeken. Az uj növény Amerikából került hozzánk és nemcsak leveles takarmányt szolgáltat, hanem gumós gyökere is meglehetősen szapora. A gumó őtször annyi terményt ad, mint a burgonya. — Alkalom adtán megemlitjük, hogy a Nógrád vármegyei gazdasági egyesület Balassagyarmaton uj aranka mentesitő raktárt állitott fel. A raktár elfogadja mindennemű vetőmag tisztitását s egyuttal *állami ólomzárolást* is végeztet. Az ólomzárolást 10—25—50 kilogram sulyu zsákokban végzik, főképp azért, hogy a kisgazdák kisebb mennyiségben is hozzájuthassanak az arankától mentes lóhermaghoz.

Országos tenyészállatvásár a székesfővárosban. Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által Budapesten március 9. és 10. napjain rendezendő országos tenyészállatvásárra oly nagy számban jelentkeztek már a résztvevők, hogy juhot és sertést csak igen korlátolt számban fogadnak el a kiállításra.

Hizómarhavásár Pozsonyban. A Pozsonyi és a Győr vármegyei gazdasági egyesületek folirattal fordulnak a földmiv. miniszterhez a pozsonyi hizómarhavásár és exportvágóhid felállitása érdekében. Kivánatos volna, ha hozzájuk a vasmegyei gazdasági egyesület is csatlakoznék, amennyiben nekünk is érdekünkben fekszik, hogy a kérelem mielőbb teljesittessék.

„Árpád sirjának kutatása" cimen uj könyv jelent meg, melyben a tárgyalt helyek képeken is szemlélhetők; egy térrajz és térkép is van hozzá csatolva. Ezen könyv ugy a fiatalságnak, mint felnőtteknek igen tanulságos olvasmány. Megrendelhető a szerzőnél Budapesten, a következő cimen: Honéczy Aladár I., Kruspér-utca 5, I. 24.

Uj százkoronások. Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank vezetősége elhatározta, hogy uj százkoronás bankjegyeket fog kibocsátani. A jelenlegi százkoronásokat ugyanis meglehetősen könnyü hamisitani és az Osztrák Magyar Banknál eddig tizenöt hamisitott 100 koronást fedeztek fel. Ebből azt következtetik, hogy több száz hamis százkoronás lehet forgalomban és ezért elhatározták, hogy a jelenlegi százkoronásokat tassanként bevonják és ujakat bocsátanak ki.

„Háztartás". A magyar gazdaasszonyok népszerü és bőtartalmu lapja a »Háztartás« immár a 18-ik évfolyamába lépett. Erdős József a lap uj kiadótulajdonosa felkérésének engedve, Kürthy Emilné, a »Háztartás« alapitója és tizenöt éven át volt szerkesztője két évi szünetelés után ismét átvette a lap szerkesztését és azt ezentul is abban az irányban s szellemben fogja vezetni, melynek közkedveltségét köszönheti. A »Háztartás« minden hó 1., 10. és 20 án jelenik meg diszes kiallitásu képes füzetben. Tartalma felöleli a magyar gazdasszonyvilág minden háztartási tudnivalóit. Természetesen elsősorban a konyhabeli dolgokkal foglalkozik, évente ezernél több kipróbáit ételreceptet közölve, de amellet gondja van az időszerü (szezon) gazdasági és háztartási teendők ismertetésére is. Szórakozásul közöl regényeket, novellákat, humoros apróságokat, s rejtvényeket, melyek megfejtői között értekes dijakat sorsolnak ki. Utóbbi számában ételrecept pályázatot hirdet, amelyben kizárólag a lap előfizetői vehetnek részt olyan jóizü ételek leirásával, amelyek vagy a saját, vagy vidékük különlegességei, s amelyek semmiféle szakácskönyvből, vagy közlönyből nem ismeretesek. A hét legjobb ételrecept jutalmául kb. 150 korona értékü dijak és készpénz lesz kisorsolva. Beküldési határidő április 10-ike. Időként pályázatot hirdet egyéb közérdekü kérdésekre, igy egy országos gyermekszepségversenyt rendez, melyek nyertesei nagy értékü dijakat kapnak jutalmul. A »Háztartás« negyedévenként egy-egy gazdag tartalmu ünnepi számban jelenik meg. Előfizetési dija negyed évre 3 K. féléyre 6 K. egés évre 12 K. A most belépő negyedéves előfizetők — kivételes kedvezményként — január elsejétől junius végéig, tehát teljes félévig kapják a lapot. Ingyenes mutatványszámokkal készségesen szolgál a »Háztartás« kiadóhivatala, Budapest, VI., Eötvös-utca 36.

Pontos háziasszony. Tanitó: Miért jöttél késön az iskolába?

[illegible] ebédet.

Tanitó: No és ebédeltél?

Nebuló: Nem, mert az ebéd még most is fő!

Az elválasztás a csecsemő életében az első legfontosabb változás, amely kihatással van további fejlődésére. A szülők csak az esetben biztosak azt illetőleg, hogy a gyermek ez átmenetet baj nélkül éli át, ha a Phosphatine Fallières gyermektápszert adják neki és ezzel vezetik be a szilárdabb anyagokkal való táplálást. A Phosphat ine Fallières következtében a gyermek megerősödik és a fogzáson könnyen esik tul. Egy nagy doboz elegendő 3 hétre, ára 3 kor. 80 fill. s kapható a gyógyszertárakban.

Csak Mautner-féle magyakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számitó gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magyak rovására és a vevők kárára lehetséges.

A csecsemők ápolása és táplálása.

Irta: Dr. Marton Adolf.

»Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene bocsájtani« mondotta már 100 év előtt Széchenyi István gróf.

E nagy mondást ismételhetjük ma is, dacára a haladás és fejlődésnek.

Ha az okát keressük, ugy megtaláljuk a nagy gyermekhalandóságban.

Magyarország — sajnos — a statisztika szerint az ötödik helyet foglalja el Európában.

Köteteket irtak már össze a csecsemők ápolásáról és táplálásaról, mindhiába.

Nem akarja a nép belátni, hogy azon üdvös tanácsok betartása mellett előbb felnevelheti gyermekét s az emberek száma szaporodna.

E szó: ember, mily fogalom!!!

Hány tudós iparkodott már az ember fogalmát definiálni! Az emberről mint felsőbbrendü lényről mennyit összeirtak már a tudósok.

Az ember, aki a természetben minden felett uralkodni vágyik, mint csecsemő, a leggyarlóbb teremtmény.

Bármely állat, mihelyt megszületett, ösztönszerüleg táplálék után megy. A csecsemő magára hagyatva elpusztul.

Mily gondos ápolást, mily rendszeres táplálást igényel!!!

Mennyi fáradtságba, mennyi küzdelembe kerül, hány átvirrasztott éjszakába egy gyermek felnevelése.

Igy lesz az ember, ez a felsőbbrendü lény!!

A kultura terjedésével, talán a nép is tanusit érzéket a tudomany iránt és a nagy Széchenyinek mondása elveszti értékét.

E három kellékre legyen minden szülő tekintettel a csecsemők nevelésénél:

Pontosság, rend és tisztaság.

Ha a csecsemőt pontosan fürösztik pl. minden reggel 8 órakor, akkor ezt az időt be kell tartani. A kis baba már várja abban az időben, ha elmulasztják — nyugtalan.

[illegible] ot 9. hetes 3 óránkint, igy szoktatják rendhez, akkor nem sir. Ha éhes, fájdalma van, ha tisztátlan, — sirással adja tudomására az anyának.

E sirásról kell az anyának tudni, hogy mikor, mi hiányzik a kis babának. Ezt a sirást nem értik az anyák. Itt a bökkenő!

Általános már a szokás, — ha a baba sir — hát éhes.

»Meg kell etetni« mondja a szomszéd avagy a komáinasszony. Ha mégis sir, meg kell kenegetni, mondja a tudós asszony.

Nem gondol senki arra, nem-e azért sir, mert fájdalma van? Nem-e azért, mert nem tiszta! »Főzzön egy kis mákot a tejbe« mondja egy másik — majd elalszik.

Igy teszik tönkre a gyomor tulterhelésével a gyomrot, a beleket, a helyett, hogy bevárnák azt az időt, amely alatt a már bevett táplálékot megeméztette volna. Igy teszik tönkre az idegrendszerét s most megtaláljuk az okát annak is, hogy miért pusztul el a legtöbb csecsemő bélhurutban.

Az orvosok előirják, hogy a kis csecsemő sulya legalább 2 dekával gyarapodjék, naponta, egy hétan 14 dekával. Megjegyzendő, ez a minimum. Ha ennél kevesebbel gyarapszik, akkor hiányos a táplálkozás.

Ki gondol falu helyen pláne, erre?!! Méregettek is engem — jegyzi meg erre valaki — mégis itt vagyok.

Mily fontos kellék a gyakori fürdőzéssel a test tisztántartása, erről felesleges beszelni, pláne a csecsemőnél.

Ha igaz, hogy a szappan és vizfogyasztás a kultura fokát mutatja, akkor sok helyen a kultura kevés fokot mutat s ennek is a kis baba issza meg a levét. Azon három kellék betartásával a csecsemő szépen fejlődik, nyugodtan alszik, nem zavarja az anyát munkájában, könnyen elvégezheti a dolgát a házban s házon kivül, nem zavarja az éjszakáit s szépen felnevelheti gyermekét.

Spartában a csecsemőt ledobták a Taygetos hegyéről, ha nem találták elég erősnek, elég fejlettnek az életküzdelmeinek az elviselésére.

Ez barbárság volt.

Gondos ápolás és táplálás mellett a leggyöngébb szervezetü csecsemőből is lehet erőteljes embert nevelni.

Venio ad fortissimum . . .

A csecsemők táplálása a legfontosabb ezek után.

(Vége köv.)

Téglások

két család, fali téglavetéshez felvétetnek a nagyszentmihályi fióktéglagyár részére **Hübner és Pohl** gőzteglagyárában — Szombathelyen.

Gépiróno

szép kézirással és irodai gyakorlattal irodába ajánlkozik. Érdeklődőknek szerkesztőségünk ad bővebb értesitést.

Eladó cséplőgép.

Egy 8 lóerejü Hoffherr és Schrantz-féle

gőzcséplőgép

olcsó árért eladó

Érdeklődők szerkesztőségünkben nyerhetnek bővebb felvilágositást.

Kiadó lakás.

A Dömölki-utcában egy modern 3 szobás utcai lakás május 1-re kiadó.

Bővebbet

Szalay József

tulajdonosnál.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szepiók elüzésére, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megóvására nincs jobb szappan, mint a világhirü »Steckenpferd« liliom-tejszappan. Védjegye »Steckenpferd« készíti Bergmann et Co. cég Tetschen a/E. Kapható minden gyógyszertár, drogueria, illatszer és minden e szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. Hasonlóképen csodálatosan beválik a Bergmann-féle »Manera« liliomtejkrém fehér és finom női kezek megóvására, ennek tubusa 70 fill., mindenütt kapható.

Eladó ház.

A Rákóczi-utcában egy ujonnan épitett

sarok-ház eladó.

A ház alkalmas urilakásnak és üzlethelyiségnek Bővebb információt szerkesztőségünk nyujt.

Szőlő-oltványok

szőlővessszők és Gleditschia (élőkeritésnek alkalmas) **csemeték** beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hirnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, ugy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, mig a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte; ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szőlőbirtokos érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó és pontos kiszolgálás
Számos elismerő levél.

A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szivesen látthatnak.

Magyar Remekirók 55 kötet

teljesen uj példányok, jutányos áron eladók.

Bővebbet kiadóhivatalunkban.

Kedvező feltételek mellett

tanoncul

felvétetnek alábbi helyeken egészséges, 12—15 éves fiuk:

Mészáros János »Griff«-szállodajában,
Fábián Dezső kovácsmesternél és
ifj. Reich Imre szobafestő és mázolónál
Czelldömölkön

Nyersolaj, szivogaz, Diesel

benzin motorok és lokomobilok

Gyors szállitás

Kedvező fizetési feltételek

Messze menő jótállás.

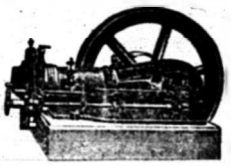

Drezdai motorgyar részv. társ.

Németország legrégibb, legnagyobb motorgyára. —— Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Koháry-utca 4.

(Alkotmány- utcasarok.)

KÖNYVNYOMDÁNK
kedvező feltételek mellett egy fiut felvesz
TANONCNAK

Szenzációs kedvezmény!

Meglepetés

olvasóink részére.

A »**KEMENESALJA**« kiadóhivatala és **Boskovitz Lipót** fővárosi műintézete között a mai napon következő megegyezés köttetett.

Minden olvasónk igényt tarthat bármely beküldött kis fénykép után is, egy **életnagyságu fényképnagyitásra**, csupán a diszes papirkeretért (gravirozott passa-partout) ért való feszitésért és a kép retouchálásáért 5 korona fizetendő.

A legmegfelelőbb, legszebb, legkellemesebb

nász-, név-, vagy születésnapi, jubileumi alkalmi és ünnepi ajándék egy [illegible] ság fényképnagyitás. Disze és büszkesége minden lakásnak. Mint emlék **örök emlék** marad.

Ezek az **arcképek minden** beküldött fényképről (sőt csoportképekről is) elkészitetnek!! A leghűbb hasonlatosságért és tartósságért teljes kezesség vállaltatik! A kép nagysága 55/68 cm.

Vágja ki és küldje be

a »**KEMENESALJA**« olvasói részére fenntartott **kedvezményes**

utalványt

BOSKOVITZ LIPÓT

műintézetébe

Budapest-**Erzsébetfalva, Kossuth u. 18**

Óvás! Megtörtént, hogy ügynökök jelentek meg a feleknél és meghatalmazás nélkül képviselőmként mutatkoztak be. Ezért mindenkit óva intek az ilyen emberektől és kijelentem, hogy sem utazóm, sem ügynökom nincsen! Forduljon tehát **közvetlenül** cégemhez.

[illegible] »KEMENESALJA« [illegible] igénye[illegible]
[illegible] nyik [illegible] egy **élet**[illegible]
[illegible] **nyék nagyítás**[illegible]
[illegible] kivite ben [illegible] cm. [illegible] K
[illegible] [illegible] K

Nét[illegible]
Foglalko[illegible]
Helység [illegible]
Utolsó pos[illegible] cime [illegible]
A járó ösz[illegible] a fil[illegible] [illegible]
utal[illegible] on küldöm
[illegible] összegel [illegible] rem utánvételem
[illegible] ü[illegible]mény valamivel [illegible])

Ha az életnagyságu fénykép elajándékban kivántatik, kérjük a haj, szem, ruha és arczszín pontos körülirását.

170

SAJÁT ÉRDEKE,

hogy lehetőleg összpontosítsa szükségleteinek beszerzését egy céghez, mely azután vádi érdekeit legjobban.

ELŐNYEI:

1. Nem kell ismeretlen céghez fordulnia.
2. Nem lesznek szétágazó kötelezettségei.
3. Állandó összekötettésénél pontos és reális kiszolgálást biztosít magának.
4. Állandó összekötetése mindig vigyázni fog önt vevőjének megtartani.

Saját érdeke, hogy csak ismert, előkelő céget tisztelljen meg bizalmával.

Aulrecht és Goltschmied utóda

Elek és Társa r.-t.

Budapest, IV. Károly-körut 10. szám

Kaphatók kényelmes havi befizetésre, állandó összekötettésnél folyószámlára is:

1. A magyar és német irodalom összes termékei. 2. Képek. 3. Bőröndök és bőröndáruk 4. Férfi fehérnemüek. 5. Látcsövek. 6. Fényképkészülékek, felszerelések. 7. Vadászfegyverek, pisztolyok, flóbert. 8. Chinaezüstáruk. 9. Csillár- és petróleumlámpák. 10. Réz b torok. 11. Szőnyegek. 12. Mindennemü hangszer

Fenti 12 osztálynnk összes cikkei elsőrangu minőségüek és minden osztály cikkeiről külön kimerítő árjegyzékkel rendelkezünk és a kivánt árjegyzéket ingyen és bérmentve küldjük.

Elvünk: Vevőkörünk megtartása, pontos kiszolgálás, méltányos árak révén.

Minden felvilágositással szivesen szolgálunk

BUTOROK

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillárok, zongorák szállittatnak bárhová

készpénzért vagy rendkivül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 K.

Teljes berendezesnél utazó mintakkal díjmentesen küldetik bárhová.

MODERN

Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV. Gerloczy-u. 7.
(Központi városháza mellett.)

Ha „FORHIN" nal permetez,

I-szor kevesebb a gond,
II-szor kevesebb a munka,
III szor kevesebb a munkabér!

mert a FORHIN sokszorta megjavitott BORDÓI KEVERÉK kész allapotban

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi uledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port** is. Kérjen ingyen és bérmentve leirást a

FORHIN-gyártól,
Budapest, VI. Váczi-ut 98.

Varga György Czelldömölk

villamos-üzemü faapritó vállalata.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy Czelldömölkön

villamos erőre berendezett

faapritó-vállalatot

létesitettem. A faaprittató közönségre nézve nagy előny háramlik ebből, mert tüzifáját mindenki tetemesen olcsóbban aprittathatja fel, az apritási müvelet rövid ideig tartó és ami fődolog, nem kell favágó embereket keresni és akkor is napokig várni, mig azok azt összevágják.

A villamosvezeték mentén, ugy attól 150 méter távolságra is eszközölhető a faapritás az itt jelzett olcsó áron: ölenként fürészelés, apritás 7 K 20 fillér.

Csak fürészelés ölenként 5 K Kisebb mennyiségü apritást is elvállalok. Ugy a téli, mint a nyári időszakban a fenti árak nem fognak változni. — Megkereséseket kérem lakásomra: **Czelldömölk, Szent háromság-tér (Kohn Sandor-fele ház).**

Ezen uj vállalatomhoz a n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok, kiváló tisztelettel

Varga György.

Kinek drága az egészsége

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhiru

OROSZLÁN MENTHOL

sósborszeszt

a háziszerek királyát.

Kaphato 44 filleres, 1·10 és 2·20 K eredeti üvegekben.

FŐ-ELÁRUSITÓ

Mayer István Czelldömölk

füszer, csemege és lisztkereskedő.

Tavaszonyese bőrgyzett édesy.

Csuz, köszvény, reuma, szaggatás, nyilalás, oldalszurás, keresztcsontfájás, derek oldal- vagy hátfájás, izom- és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hülés, megfázás- vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az Oroszlán Menthol Sósborszesz használata által. Ha a fájó testrész a dörzsölést nem türi, ugy borogatást alkalmazzunk.

Fogfájás, fejfájás, fejszaggatás, hajhullás idegesség, bágyadtság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz.

Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, ugy emlékezzék az Oroszlán Menthol Sósborszeszre, mely a legkitünőbb és legelterjedtebb háziszer.

Ezer és ezer más esetekben is kitünő sikerrel lesz az Oroszlán Menthol Sósborszesz használva.

Minden egyes üveghez pó használati utasitás van mellékelve. Sok ezer hálairat tanuskodik róla, hogy az Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberiség jótevője.

Oroszlán, a fájdalmak utálatos ellen.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyüzemü könyvnyomdájában, Celldömölkön.